

Гуцал І.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Корнєєв Ю.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний авіаційний університет

МІСЦЕ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА В СИСТЕМІ ПРАВА

Досі дискусійним залишається питання місця міжнародного приватного права в юридичній системі. З розвитком міжнародних господарських, торгівельних, спадкових, шлюбно-сімейних відносин звернення до міжнародного приватного права стало необхідністю для регулювання міжнародних діалогів між громадянами та підприємствами. Після досягнення незалежності, міжнародне приватне право стало стрімко розвиватись і в Україні. Це відбувається через те, що українські суб'єкти господарювання почали виходити на світовий ринок, громадяни подорожувати за кордон та працювати в іноземних державах, вести бізнес. Наша держава, наразі, активно вступає в правовідносини з міжнародними господарськими організаціями, іноземними юридичними та фізичними особами-підприємцями, в тому числі і майнові, а в свою чергу отримує іноземні інвестиції. В усіх цих процесах роль міжнародного приватного права є беззаперечною.

Універсального визначення міжнародного приватного права немає, адже існує більше 200 правових систем, але важливим є те, що різні системи МПрП, незважаючи на всю їх різноманітність, сприяють нормалізації міжнародних відносин і полегшують завдання розв'язання конфліктів на рівні законів та юрисдикцій [1, с. 19]. Існує велика кількість думок щодо правової природи міжнародного приватного права.

Одні науковці вважають, що міжнародне приватне право має внутрішньодержавну природу. Прибічники такого підходу зазначають, що «Міжнародність» міжнародного приватного права вбачається в тому, що оскільки питому вагу в складі норм міжнародного приватного права займають уніфіковані приписи, які не можуть бути змінені державами в односторонньому порядку, до складу міжнародного приватного права входять єдині норми. Зважаючи на те, що колізійні норми кожної держави відсилають до матеріальних норм іноземного права, в кожному окремому випадку регулювання таких відносин забезпечується міжнародною взаємодією національних правових систем [2, с. 90-91].

Друга точка зору базується на тому, що норми міжнародного приватного права є складовою міжнародного права в широкому сенсі слова. Серед аргументів, які висуваються на підтримку цього підходу, є, зокрема, таке: колізійні норми мають міжнародно-правовий характер, «оскільки з приводу тієї чи іншої норми встановилася згода держав та оскільки в основі колізійної норми нерідко лежить міжнародний звичай, що складався століттями» [3, с. 120].

В. В. Гаврилов в своїх працях зазначає, що міжнародне приватне право є штучним утворенням, яке не можна розглянути ні як частину міжнародного, ні як частину внутрішньодержавного права. Не утворює воно і власної системи права, так як саме складається з норм цих правових систем. Воно є полісистемним комплексом, що складається із норм як національного, так і міжнародного права [4, с. 13-14].

Як відомо, міжнародне приватне право регулює цивільно-правові, сімейні, трудові відносини з іноземним елементом. Звертаючи увагу на той факт, що предмет міжнародного приватного права частково збігається з предметом цивільного права існують думки, що МПрП є частиною цивільного права. Відповідно до даної концепції кожна держава має своє міжнародне приватне право. Спільного МПрП для всіх груп держав чи окремих країн не існує. У будь-якому варіанті національно-правового підходу МПрП закладено певні спільні аргументи. Ідея про те, що МПрП регулює особливу групу цивільно-правових відносин між фізичними та юридичними особами, які перебувають під верховенством держави та, відповідно, під дією її внутрішнього права, виноситься на перший план. Необхідно також зазначити, що багато з вчених-цивілістів вважають, що правовідносини МПрП регулюються лише нормами внутрішньодержавного права, серед яких окрему групу становлять трансформовані у внутрішнє право норми міжнародних договорів та звичаїв або санкціоновані державою «преднорми» міжнародних договорів [5, с. 41].

Таким чином, можемо зробити висновок, що питання щодо визначення місця міжнародного приватного права в правовій системі і надалі залишається дискусійним. Проте на сьогодні спираючись на предмет міжнародного приватного права вже можна виділити основні підходи щодо його місця в системі права.

Список використаних джерел:

1. Мережко О.О. Співвідношення міжнародного приватного з міжнародним публічним правом // Юридична газета. – 2004. – № 17 (29). – С. 18–22.
2. Ануфриева Л.П. Международное частное право. В 3 т. Т. 1: Общая часть: Учебник. – М.: БЕК, 2002. – 288 с.
3. Мережко О.О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права / О.О. Мережко. – К. : Юстініан, 2010. – 320 с.
4. Гаврилов В.В. Международное частное право: Учебное пособие. – Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 1997. – 124 с.
5. Довгерт А.С. Міжнародне приватне право. Загальна частина : [підручник] / А.С. Довгерт, В.І. Кисіль. – К. : Правова єдність, 2012. – 374 с.